

МУЛТИВЕРЗУМ ЉУБАВИ ИЛИ УМЕТНИКОВ КОШМАР

НАТАША СТАНИЋ и МАРИЈА МИЛОВАНОВИЋ МАКСИМОВИЋ¹

*Астрономско друштво „Руђер Бошковић“², Калемегдан, Горњи град 16,
11000 Београд, Србија*

E-mail: stanic.natasa@gmail.com
www.zvezdanidetektivi.weebly.com

Резиме: Збирка поезије (у припреми за штампу) „Мултиверзум љубави“ представљена је у овом раду на један необичан начин – кроз фотографију као сцену на којој се догађа поезија. Од 77 песама Наташе Станић (у избору Лазе Лазића, књижевника, филозофа и књижевног критичара), само је 17 представљено публици уз видео презентацију фотографија Марије Миловановић Максимовић. Овај рад само ће укратко изразити потребу и жељу аутора за извођењем оваквог експеримента у оба смера (од поезије ка фотографији и од фотографије ка поезији). Кроз три Маријине фотографије и шест изабраних песама, повешћемо читаоце овог зборника на, надамо се, интересантно и инспиративно путовање.

1. ПОЕЗИЈА У СЛИЦИ И СЛИКА У ПОЕЗИЈИ

Паралелни уметнички универзуми Марије Миловановић Максимовић и Наташе Станић додирују се и преплићу својом космичком инспирацијом, игром светлости и таме, игром могућих и немогућих светова, који кроз поезију (код Наташе) и фотографију (код Марије) пуштају свој глас као потребу за различитошћу од свега и свих. Обједињене, песма и фотографија представљају једну целину потпуно новог квалитета, једну вишедимензиону структуру, али не мултидисциплинарост ради мултидисциплинарности, већ слику ради речи и реч ради слике.

Поетичност тонова, боја, ликова и предмета у Маријиним фотографијама потпуно мобилише поглед и, као у Нарнију или дугину чаролију, увлачи нас својом магијом у одређену сцену – и ми ту остајемо успавани.

¹Уметник фотографије и кандидат за мајстора фотографије. Члан Фото савеза Србије и Фото клуба „Београд“.

² www.adrb.org

Стихови, као далеке трубе стварности, буде нас и ангажујући наш најфинији слух и разум, враћају у један опипљив свет, од крви и меса, од усхићења и бола, од победа и пораза. У крик и ћутање. У спорадичну риму и метафоричан стих. У светлећу душу свемира. У сам живот.

И тако, враћени и преобраћени путовањем кроз слику и реч ви на крају песме излазите из постављене сцене, напуштате слику и настаје преокрет – слика постаје ваша веза са реалношћу а изговорени стихови неухватљиви тонови простора и времена.

2. ФОТОГРАФИЈЕ МАРИЈЕ МИЛОВАНОВИЋ МАКСИМОВИЋ – ИНСПИРАЦИЈА НА ПРВИ ФОТОН

Иако је само неколико написаних песама директно инспирисано Маријиним фотографијама, многе од 77 песама, написане и коју деценију раније, као да су тражиле свој одраз у огледалу. И нашле га сасвим случајно, при првом доласку у фото клуб „Београд“ (2006). Фотографисање прозора, рекло би се, давно истрошена инспирација за лов објективом, код Марије се претворило у причу. Не знам тачно како, али ја сам чула ту причу коју су причали Маријини прозори са фотографија великог формата управо враћених са неке међународне изложбе фотографија. Маријини прозори су причали своју причу, моји стихови своју, али је од почетка у ваздуху лебдео веома сличан сензибилитет тих двеју прича. Прозори су били почетак, а атмосфера коју налазимо на насловној страни збирке, на фотографији „Уметников кошмар“ лако се може пренети на сцену научнофантастичног филма или романа. Позитивна белина која зрачи скривеном добротом и надом, попут оне из филма „Одисеја у свемиру 2010“, оставља нам простор да верујемо у лепу и хармоничну страну живота. Како и писац стихова себе непрекидно истражује на белини папира и окушава се у ‘стварању нових светова’, и при том често пролази кроз кошмаре, страхове и бол, „Уметников кошмар“ би без претеривања могао бити и алтернативни наслов збирке.

Предивно створење са крилима на фотографији „Звончица“ заробљено је и све више губи моћ без љубави. Песма „Не бој се ничега“ љубављу покушава да поврати чаробни прах Звонцициним крилима и да је ослободи страха од истраживања света и космоса који је окружује.

На трећој фотографији „Ка светлости“ је жена ослобођена овоземаљских брига која пружа руке светлости и комуницира са силама природе својим осмехом, својом гипкошћу, својом лепотом. Ретки су случајеви када се може рећи да неко може разумети комплексност савремене жене (осим друге жене, наравно) и њене потребе. Усамљена и нестварна, жена са ове фотографије може се препознати у песамама „Сама као комета“ и „На торњу Диздара“.

МУЛТИВЕРЗУМ ЛЈУБАВИ

Наташа Станић

2010

фотографије:

Марија Миловановић Максимовић

Слика 1: *Насловна страна збирке поезије (у припреми за штампу). Фотографија Марије Миловановић Максимовић у оригиналу носи наслов „Уметников кошмар“, што би могао бити и алтернативни наслов збирке.*

Слика 2: Фотографија Марије Миловановић Максимовић „Звончица“ била је визуелна инспирација за песму „Не бој се ничега“.

Слика 3: Фотографија Марије Миловановић Максимовић „Ка светлости“ уклапа се по сензибилитету у причу многих песама из збирке.

3. ИЗБОР ПЕСАМА ИЗ ЗБИРКЕ „МУЛТИВЕРЗУМ ЉУБАВИ“

Случајно или не, рукопис збирке поезије, у нешто већем обиму него што је његов коначни излед данас, бива завршен исте године (2006) када откривам Маријине фотографије. Све до пролећа 2010, када су песме ове збирке гласом савесног рецензента и ментора, Лазе Лазића, потсетиле аутора на своје постојање, нису учињени ни најминималнији напори у смеру објављивања дела. У овом случају, страст у обављању свакодневних послова у београдском Планетаријуму, па ни породичне обавезе у породици са двоје деце, не могу бити изговор за неодговорност према створеном уметничком делу и даљем стварању инспирисаном људима, љубављу и чудесном стваралачком енергијом и лепотом Универзума.

Избор песама направљен је у складу са Маријиним фотографијама и пристуношћу космичких елемената и метафора.

Како се појмови вангалактичких светова и вансоларних планета свакодневно мешају у ауторовој глави са појмовима свакодневног живота, тако је и са емоцијама пренесеним у стиховима који следе.

НЕ БОЈ СЕ НИЧЕГА

Центар свега си Ти
Твоја је глава вашар
Свих немогућих светова

Тежа од неутронског језгра
Критичније масе од стотину сунаца

У неке само своје
Тајне хоризонте догађаја
Падаш вечито споро
Кроз тесна врата Раја

Звездани градови
Носиће ону хаљину коју им ти скројиш
Космострахове победићеш лако
Једноставно
Тако

Што се не бојиш

АНОМАЛИЈА

Љубав је аномалија
У виртуалном свету
Виртуални парови
 Протољубави

Настајање
Нестајање
И бљесак љубави
Понекад
Између
У мултиверзуму чисте енергије

Насмеј се ако си храбар
Све ово што јесте
Могло је и да не буде

ДОК ХОДАШ КОСМИЧКОМ СТАЗОМ

Док ходаш космичком стазом
Просипаш пожњевено знање
Другима на дар

Као што супернова сеје тешке елементе
 Међузвезданим простором
 Толико битне
 За будући живот

Из Кумове сламе
За тобом светлуцају зрнца
Путокази од плазме
За оне што долазе после
Да хлеб истине испеку

Светионик си
У невремену лажи
 У универзуму од тамне материје
 Још тамније енергије
 И најцрњих слутњи

Док ходаш космичком стазом
Јединим правим путем

САМА КАО КОМЕТА

Ноћас ћу обући скројен сан
Бићу као комета
Само на пропутовању

Можда за мном остане усијана прашина
Степеницама нечијег неба

Ово је бескрајна ноћ
И ово Ја Себи Светлим
Као комета
Остављам друге
Остављам Себе

Све остављам

СИМЕТРИЧНА СТВАРНОСТ

Питаш ме о симетричној стварности
А ја те љубим у сазвезђе Лептира
Ни за шта друго не знам

Нисам крива што увек сване
Што падам у белу анксиозност без тебе
Са другим у кревет

Тамо изван ластиша овог времена
Вангалактичких простора
Врви од туђих светова
Узалудних великих праскова протољубави

Наши протоплазматични додири
Остају заувек завршени
Тамо где нису ни почели

Не знам стварно ништа о симетричној стварности
О стварности уопште

У СНЕГУ БУДУЋНОСТИ

И када не знаш шта те чека
Не пуштај зиму у срце

Мисли на траг који остављаш
У снегу будућности која се брзо топи
На нове универзуме
Којима си почетак баш Ти

Који те богате сваким новим милиметром
Центиметром и килограмом

Који ти дају снагу да живиш
Сваки дан испочетка

Да пркосиш
Таласу времена

“MULTIVERSE OF LOVE” OR ARTIST’S NIGHTMARE

The book of poetry “Multiverse of Love” (to be printed) is presented here in one unusual way – through photography as a theater where poetry is going to be performed. From 77 poems (selection by writer Laza Lazić) by Nataša Stanić, just 17 have been presented to the public in video presentation with photographs by Marija Milovanović Maksimović. Parallel artistic Universes of Nataša and Marija are touching and interlacing by their cosmic inspiration, and dance of light and darkness, dance of possible and impossible worlds. This work is only a short vision and pure need to do an experiment in art as well as in science – not only from poetry to photography, but also from photography to poetry. Therefore, three of 17 art photographs by Marija, and six (of 77) poems have been shown in this paper to lead you, readers, on interesting and inspiring journey.